

► İŞÇİ SINIFINDAN

5 aylık direniş örgütleyen Pulver kimya işçileri, mücadele sonunda arkadaşlarını işe geri aldırıp, Toplu İş Sözleşmesi masasını kurdurup, sözleşmeyi imzalattırdılar.

► Sayfa 2

► HİZBULLAH MECLİSTE!

90'larda, Kürt illerinde, yüzlerce insanı işkenceden geçirerek öl-düren Hizbullah örgütünün yasal partisi, 2023 yılında meclise girerek meşrutiyetini ilan etmiş oldu.

► Sayfa 6-7

► ENTERNASYONAL

Sadece son iki ay içerisinde Fransa, emeklilik reformuna karşı haftalarca süren grev ve kitlesel eylemlerle sarsıldı. Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, emeklilik reformunu hayata geçirmek için Fransız anayasasının antidemokratik 49.3 maddesini kullanarak, Bonapartist girişimlerini devlet terörüyle besledi ve yeni bir seviyeye yükseltti.

► Sayfa 8

KIRMIZI

SAYI: 3 • HAZİRAN - TEMMUZ 2023

gazete

ANAHTAR İŞÇİ SINIFIDIR!

Denge, kapitalist toplumun iki temel sınıfından biri olan işçi sınıfı tarafından bozulabilecektir.

Seçimlerin ardından daha çok "Nasıl kazandılar?" sorusu soruluyor olsa da, böylesi koşullarda sorulması gereken asıl soru "Nasıl kaybettiler?" olmalı. Seçim sürecinin doğal curcunası içinde epeyce bir görünmez hale gelmiş olsa da, aslında burjuva muha-

lefetin en birlikçi haliyle dahi Saray rejimini devirme cesaret, güç ve kapasitesinin sınırlı olduğu biliniyordu. Zaten onlar da bir yandan kendi hallerinin farkında olmaları, öte yandan rejimin şerrinden duydukları korku nedeniyle işi, var olan ekonomik koşulların kendiliğinden sonuçlarına,

yani bir çeşit "ekonomik determinizme" bırakmışlardı! Ancak işler muhalefetin muhayyilesinde şekillendirdiği gibi sonuçlanmadı. Rejim, "kutsal devletin" bütün imkânlarını da seferber ederek, "aynı ekonomik durumdan" bir seçim zaferi çıkarmayı başardı.

► Sayfa 3

EDİTÖRDEN

İŞÇİ SINIFI VE
SENDİKAL MÜCADELE

■ BAHATTİN YALÇIN

Türkiye’de, bir işçi olarak hak hukuk mücadelesi vermek geçmişte zordu fakat günümüzde imkânsız hale geldi. Bireysel olarak hareket ettiğinde, kaybetmeye mahkûm olduğunu bilen işçi sınıfı kesimleri, birlikte hareket etmenin gücünü kullanmak için Anayasa’ya uygun olarak kendi iş kollarında belirlenen bir sendikaya üye olurlar. Böylece sendikaları, o işçiler adına işverenle müzakere ederek toplu iş sözleşmesinde kazanımlar elde etmelerini sağlar.

Türkiye’de sendikalar kanunu 1947’de kabul edildi ancak 1960’lı yıllara kadar pek sesi çıkmadı. 60lı yılların başında hayatımıza fiilen girdiler ve işçiler bu sendikalara üye olup daha insanca yaşamak için kazanımlar sağladılar.

12 Eylül 1980 darbesi, işçi sınıfı adına tam bir kıyım oldu ve ardından Türkiye’de sendikal mücadele tamamen değişti. Patronlar “BUGÜNE KADAR İŞÇİLER GÜLDÜ ŞİMDİ SIRA BİZDE” diyecek kadar yüzüstüleştiriler.

Zamanla sendikal mücadele tamamen bir meslek haline geldi. Gelir ve rant kapısı olarak koltuklar zapt edildi. Tabii buna izin veren yine işçi sınıfı oldu. Sendikalar bu hale nasıl geldi? İşçi sınıfı buna neden izin verdi?

Siyasi faktörler devreye girdiğinde, ilk olarak işçi sınıfı parçalandı. Sağcı, solcu, Türk, Kürt, Alevi, Sünni diye önce birbirimizden koştuk. Sonrasında her kesim, kendine yakın olanı, işçi sınıfı içinde koltuklara yerleştirdi ve artık sendikal mücadele işçi için değil siyasi çıkarlar için yapıldı. Eski sendika ağa babalarının meclise girmeleri bunun ispatıdır.

Burada anlatmak istediğim, işçi sınıfının kendini sorgulamasıdır. Birilerinin koltuğunu değil, sınıf mücadelesi için çalışan, sınıfına en iyi destek olacak kişilerle yol yürümeyi tercih etmelidir. İş yerlerinde ahbap çavuş ilişkileri içerisinde yürütülen çalışmalar ve sendikaların insan kaynakları makamına dönüşmesi, bunun en açık ispatı olmuştur.

Günümüzde, bir çalışan emekli olduğunda ancak ikinci el bir araç alabilecek kadar tazminat alıyor. Yıllar önce bir ev ve bir araba hatta çocuğuna düğün dernek yapacak kadar bir hak alan emekçiler, şu an siyasilerin her geçen gün işçiden çalıp sermayeye aktarmasıyla çok ağır şartlar altındalar. Buna çanak tutan da maalesef günümüz sendikal bürokrasisidir.

Değişim, en alttan başlamalı. İlk olarak, işçi sınıfı tüm etiketlerinden kurtulmalı, sorgulamalı. “Benden olsun, çamurdan olsun” değil “bu işi layığıyla kim yapar” demeli. Sonrasında yanlışın yanlış olduğu kararlı bir şekilde konuşulmalı, sendikaya sahip çıkılmalı, yeri geldiğinde yumruk masaya vurulmalı.

Meydanları inleyen, sermayeyi dize getiren, sınıfı için mücadele eden bir sendikal hareket için hiç de geç değil! Yeter ki biz isteyelim işçi kardeşim. Sen, ben yok, biz varız!

Direnişin Seyir Defteri

İstanbul Kalkınma Ajansı’nda eksik zam sebebiyle işçilerin ücretinde %36’ya varan hak kaybı nedeniyle, işçiler, örgütlü oldukları Tez-Koop-İş sendikasıyla birlikte İstiklal Caddesi, Odakule binasının önünde haklı talepleri için grevde.

KAZA DEĞİL CİNAYET!

18 yaşında, Tuzla Hidrodinamik Tersanesi’nde çalışan İbrahim Dam, dubanın üzerinden denize düşmesi sonucu hayatını kaybetti. İbrahim’in cansız bedeni 2 saat boyunca suda kaldı. İş cinayeti, tersanenin önünde protesto edildi.

ISTKA GREVİ

İstanbul Kalkınma Ajansı işçilerinin 8 Mayıs’ta başlattıkları grev, kararlı bir şekilde devam ettiler. Memur ücreti zammına denk olması gerekmesine rağmen, gün-çel zamdan 6 puan daha düşük teklif veren yönetime karşı işçiler mücadele başlatmıştı.

Eksik zam sebebiyle işçilerin ücretinde %36’ya varan hak kaybı olması nedeniyle, işçiler, örgütlü oldukları Tez-Koop-İş sendikasıyla birlikte İstiklal Caddesi, Odakule binasının önünde haklı talepleri için grevdeydi.

İmzalanan toplu iş sözleşmesine göre, çalışanların ücretlerine birinci yılın ilk altı ayında yüzde 30 zam yapıldı.

İZMİR MENDERES BELEDİYESİ İŞÇİLERİ

Belediye-İş ve SODEMSEN arasındaki Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinde, belediye işçilerinin, ücret ve sosyal haklarda %50 zam talebi kabul edilmediği için işçiler grev kararı aldı.

Anlaşmazlık devam ettiği takdirde 3 Temmuz’da greve gidilecek.

TAŞERON ÇALIŞMA KÖLELİKTİR

İzmir Belediyesi’nde taşeron olarak çalışan evde bakım işçileri, kendilerine verilen kadro sözünün tutulması için basın açıklaması gerçekleştirdi.

TPI COMPOSITE İŞÇİLERİ GREVE HAZIR

İzmir’de bulunan TPI fabrikası

işçileri, talepleri görmezden gelinerek imzalanan Toplu İş Sözleşmesi’ni kabul etmedi. T1 ve T2 fabrikaları aynı anda iş durdurarak “Talepler yoksa üretim de yok!” diyerek mücadele başlattı.

ANADOLU YAKASI İŞÇİLERİ

DİSK’e bağlı Genel-İş İstanbul Anadolu Yakası 4 No’lu Şube üyesi işçiler, TİS görüşmeleri anlaşmazlık ile sonuçlanınca belediye binasına grev kararı astı. Süreç olumsuz devam ederse 19 Haziran’da greve gidilecek.

PROMOSYON

İŞÇİNİN HAKKIDIR

Kristal-İş üyesi cam işçileri, banka promosyon hakları için eylem yaptı. Şişecam’ın ortaklarından Türkiye İş Bankası’nın işçilere promosyon haklarını vermeme üzerine Balıkesir, Eskişehir ve Bursa fabrikaları önünde basın açıklaması gerçekleştirildi.

PULVER KİMYA

İŞÇİLERİNİN ZAFERİ

Petrol-İş Gebze şubesinde örgütlenerek sendikal mücadele başlatan, sendikal haklarını savunduğu için bir işçinin işten çıkarılması üzerine 5 aylık direniş örgütleyen, mücadele sonunda arkadaşlarını işe geri aldırıp, Toplu İş Sözleşmesi masasını kurdurup, sözleşmeyi imzalatan Pulver Kimya işçilerinin zaferi işçi sınıfının birlik olunca her şeyi yapabileceğini bir kere daha gösterdi.

Dengeyi Değiştirmek, Kilidi Açmak, Oyunu Bozmak

OYUN İÇİNDE OYUN!

Son birkaç yıldır burjuva muhalefetin görünürdeki en büyük endişesi “oyuna gelmek” idi! Bu gerekçeyle muhalefet iktidarın en yasadışı hamlelerinde dahi kitlelerin demokratik ve caydırıcı gücünü harekete geçirmemek için direndi. Sandıklar kurulana kadar “bir oyuna gelmeden” sabredilmesi halinde seçim zaferinin kaçınılmazlığı konusunda garanti üzerine garanti verdi; hem zaten anketler de kendilerini önde gösteriyordu. Burjuva muhalefet iktidarın her yasadışı işini, karşısına çıkardığı her antidemokratik engeli, “Hesabını sandıkta soracağız!” söylemiyle karşıladı. Oysa Saray’ın amacı, bu yolla hiçbir şekilde hesap vermeyeceği türden bir seçim ortamı yaratıp seçimleri kazanmaktı.

RTE’NİN SINIFSAK KORKULARI

RTE, tamamen anayasaya aykırı biçimde üçüncü defa cumhurbaşkanı adayı oldu ve yeniden seçildi, hiçbir güç bunu engelleyemedi. “Oyun” bütün kural ve kuralsızlıklarıyla rejim tarafından kurgulanmıştı. Sadece kitlelerin caydırıcı eylemiyle bozulabilirdi; ancak bu demokratik hakkın kullanılması burjuva muhalefet tarafından bilinçli olarak engellendi.

“Kitlelerin eylemi” konu-

sunda iktidarla burjuva muhalefet arasında, siyasi çıkarlarından kaynaklanan bazı tali farklılıklar olsa da işin özüne esasına dayalı derin bir sınıfsal ortaklık vardı. Taraflardan birinin doğrudan, diğerinin dolaylı olarak “sokağı”, seçim mitingleri dışındaki kitlesel eylemleri “kriminalize” etmeleri boşa değildi: Rejim ne olursa olsun, “düzen” varlığını sürdürmeliydi! İktidar sık sık kural ihlallerine başvuruyor olsa da asıl “oyunun” kuralları milletin gerçek efendisi olarak büyük sermaye tarafından belirlenmişti. Kısacası, burjuva muhalefetin elini kolunu bağlayan asıl sorun sınıfsal korkularıyla ilgiliydi.

KİLİDİ AÇACAK GÜÇ...

Türkiye’de, yaşanan bütün sosyoekonomik değişimlere rağmen hemen hemen değişmeyen, tarihsel nitelikteki sosyolojik bir **dengenin** varlığı siyasette sıklıkla konuşulur. Buna son yirmi yıl boyunca oluşmuş bir sorunu, nesnel koşullardaki değişime rağmen yaşanan siyasi **kilitlenmeyi de** ekleyebiliriz. Ortak ideolojik ve kültürel unsurları da içeren bu (adeta) “**sabitlenme**” halinin sadece söz ve propagandayla, seçim vaatleriyle, dinci veya milliyetçi gericiği taklit edip onun suyuna giderek, hatta karşı kamptakileri “aptallıkla” suçlayarak aşılmasının mümkün

olmadığı bir kez daha görüldü.

ÖNDERLİK MESELESİ

Bizce bu durum ancak, çok uzun süredir siyasi denklemin dışında kalmış (bırakılmış) toplumsal bir gücün devreye girmesiyle aşılabılır. Bizim devrimci sosyalistler olarak iddiamız, ülkemizde kapitalist egemenliğin dayanaklarından birini oluşturan bu **dengenin** kapitalist toplumun iki temel sınıfından biri olan işçi sınıfı tarafından bozulabileceği; **kilidin** ancak işçi sınıfı eliyle açılacağıdır. Pek çok devrimci durum önce kendiliğinden bir başkaldırıyla ortaya çıksa da “toplumsal hareketlerin kaderi siyaset arenasında belirlenir.” Siyaset elbette bir siyasi önderliği zorunlu kılar; ancak, sınıf mücadelesi zemininde yükselmeyen, “olay mahallinde” örgütlenmeyen hiçbir siyasi yapı tarihin karar anlarında işçi sınıfına önderlik edemez.

SINIF DAYANIŞMASI

İşçi sınıfı ancak eylemi, örgütlülüğü ve mücadele gücüyle topluma verebildiği güvene dayanarak burjuva gericiğinin yörüngesindeki sınıf kardeşlerini yanına çekebilir, gerici (ve sahte) “cemaat dayanışmasının” zincirlerini kırarak “sınıf dayanışmasının” yolunu açabilir. Kentsel ve kırsal orta sınıf

ların etkilenmesi, en azından tarafsızlaştırılması, başta faşizm olmak üzere her türden burjuva gericiğinin peşine takılmalarının engellenmesi ancak işçi sınıfının, örgütlü gücüyle toplumun karşısına önder ve kurtarıcı bir güç olarak çıkabilmesiyle mümkündür. Dünyanın ve ülkenin bugünkü koşullarında karşımıza dikilen asıl sorun budur.

KOŞULLAR

İşçi sınıfının tarihsel rolü ve sınıf mücadelesi üzerine bir takım “tekerlemelerle” durumu idare etmeye çalıştığımız düşünülmesin! **Nesnel koşulların** devrimci-karşıdevrimci pek çok ihtimale alan açtığı bir zamanda **öznel koşullarımızın** “hali pür melâlinin” ve elbette örgütlü-örgütsüz işçi sınıfının çok geniş bir kesiminin son derece geri toplumsal-siyasi bilinç düzeyinin, bunun da ötesinde pek çok nedenden dolayı rejimin yörüngesinde olduğunun farkındayız.

Burada sözünü ettiğimiz, devrimci bir dönüşümün “olmazsa olmazları”, “kaçınılmaz gereklilikleri.” Her şeye rağmen unutulmaması gereken şudur: Sınıf alanındaki başarısızlığın, eksikliğin “**ikamesi**” olmaz! İşçi sınıfının “boşluğunu” “radikal demokratik” bir tutumla, mesela bir başka “istikrarsız özneye” veya “yükselen” bir başka toplumsal hareketle dolduramazsınız! İşçi sınıfının bilinç düzeyinin geriliği ve örgütsüzlüğü bir veri olsa da, sosyalistler için bir mazeret teşkil edemez; “Bize layık” veya “paşa gön-

lümüze” uygun bir işçi sınıfını bulmak çoğu zaman mümkün değildir! Dünyayı değiştirmek hayli zahmetli bir iştir ve bunun kestirme bir yolu yoktur!

ANAHTAR

Sınıfı bir “seçmen topluluğu” olarak görmekle, toplumu dönüştürecek öncü, devrimci bir güç olarak görmek arasındaki fark, reformizmle devrimciliği ayırt etmemizi sağlar. İşçi sınıfının eylemini “oya tahvil edilmesi gereken bir fırsat” olarak görmek de reformizmin alameti farikalarından biridir. Parlamento kürsüleri, sınıfın sesini duyurmak, mücadelesini yansıtmak için belirli koşullarda es geçilmemesi gereken araçlardır; ancak sınıf mücadelesinin asıl araçlarının yerini aldıklarında, ilk baştaki ışıltısı bir süre sonra sönecek olan bildik reformizme, burjuva siyasetinin bayağı bir unsuruna dönüşürler. Yunanistan’da SYRİZA, İspanya’da PODEMOS gibi (Türkiye’de de bir GEZİ partisine ilham veren) siyasi hareketler bunun yakın kanıtlarıdır.

Unutulmaması gereken husus şudur: Eğer işçi sınıfının durumundan memnun değilseniz, yapacağınız şey onun yerine başka bir şey koymak değildir; eğer bir devrimi hedeflemiyorsanız o devrimin zamanı hiçbir koşulda gelmeyecektir! Sosyalistler burjuva muhalefetin ve reformizmin kapatmaya çalıştığı yolu açmak zorundadırlar. Dengeyi değiştirip kilidi açmanın ve oyunu bozmanın başka yolu yoktur.

İş Kanununa Göre Kadın Çalışanların Hakları

İŞÇİNİN AVUKATINA SOR

Haftalık çalışma süresinin yarısı kadar ücretsiz izin hakkı, kural olarak kadın işçiye tanınmıştır.

■ ESRA ÇERÇİOĞLU

4 857 Sayılı İş Kanunu'nda kadın çalışanların hakları düzenlenmiştir. Şöyle ki;

durmamış çocuğu evlat edinmiş eşlerden birine veya evlat edinene çocuğun aileye fiilen teslim edildiği tarihten itibaren sekiz hafta analık hâli izni kullanılır.

ANALIK İZİN HAKKI

Kanunun 74/1 madde hükmü uyarınca, kadın işçilerin doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam on altı haftalık süre için çalıştırılmamaları esastır. Çoğul gebelik halinde doğumdan önce çalıştırılmayacak sekiz haftalık süreye iki hafta süre eklenir. Ancak, sağlık durumu uygun olduğu takdirde, doktorun onayı ile kadın işçi isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar iş yerinde çalışabilir. Bu durumda, kadın işçinin çalıştığı süreler doğum sonrası sürelerle eklenir. Doğumda veya doğum sonrasında annenin ölümü hâlinde, doğum sonrası kullanılmayan süreler babaya kullanılır. Üç yaşını dol-

HAFTALIK ÇALIŞMA SÜRESİNİN YARISI KADAR ÜCRETSİZ İZİN HAKKI

Kanunun m. 74/II hükmünde düzenlenen haftalık çalışma süresinin yarısı kadar ücretsiz izin hakkı, kural olarak kadın işçiye tanınmıştır.

ALTI AYA KADAR ÜCRETSİZ İZİN HAKKI

Kanunun 74/VI hükmü uyarınca, isteği halinde kadın işçiye, on altı haftalık sürenin tamamlanmasından veya çoğul gebelik halinde on sekiz haftalık süreden sonra altı aya kadar ücretsiz izin verilir. (EKLENMİŞ CÜMLE RGT: 10.02.2016 RG NO: 29620 KANUN NO: 6663/22) Bu izin, üç yaşını doldurmamış çocuğu

evlat edinme hâlinde eşlerden birine veya evlat edinene verilir. Bu süre, yıllık ücretli izin hakkının hesabında dikkate alınmaz.

KISMİ SÜRELİ ÇALIŞMA HAKKI

Kanunun 13/V hükmü uyarınca, Bu kanunun 74 üncü maddesinde öngörülen izinlerin bitiminden sonra mecburi ilköğretim çağının başladığı tarihi takip eden aybaşına kadar bu maddeye göre ebeveynlerden biri kısmi süreli çalışma talebinde bulunabilir. Bu talep işveren tarafından karşılanır ve geçerli fesih nedeni sayılmaz. Bu fıkra kapsamında kısmi süreli çalışmaya başlayan işçi, aynı çocuk için bir daha bu haktan faydalanmamak üzere tam zamanlı çalışmaya dönebilir. Kısmi süreli çalışmaya geçen işçinin tam zamanlı çalışmaya başlaması durumunda yerine işe alınan işçinin iş sözleşmesi kendiliğinden sona erer. Bu haktan faydalanmak veya tam zamanlı çalışmaya geri dönmek isteyen işçi işverene bunu en az bir ay önce yazılı olarak bildirir. Ebeveynlerden birinin çalışmaması hâlinde, çalışan eş kısmi süreli çalışma talebinde bulunamaz. Üç yaşını

doldurmamış bir çocuğu eşiyile birlikte veya münferiden evlat edinenler de çocuğun fiilen teslim edildiği tarihten itibaren bu haktan faydalanır.

PERİYODİK KONTROL İZİNİ HAKKI

Kanunun 74/IV hükmü uyarınca, Hamilelik süresince kadın işçiye periyodik kontroller için ücretli izin verilir. Hekim raporu ile gerekli görüldüğü takdirde, hamile kadın işçi sağlığına uygun daha hafif işlerde çalıştırılır. Bu halde işçinin ücretinde bir indirim yapılmaz

SÜT İZİNİ HAKKI

Kanunun 74/VII hükmü uyarınca, Kadın işçilere bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam bir buçuk saat süt izni verilir. Bu sürenin hangi saatler arasında ve kaç bölünerek kullanılacağını işçi kendisi belirler. Bu süre günlük çalışma süresinden sayılır.

Yıllık izin bakımından çalışılmış gibi sayılan haller başlıklı Madde 55-b bendi uyarınca Kadın işçiler için 74 üncü madde gereğince doğumdan önce ve sonra çalıştırılmadıkları günler çalışılmış gibi sayı-

lır. Çalışma süresinden sayılan haller başlıklı 66. Madde e bendi gereğince, Çocuk emziren kadın işçilerin çocuklarına süt vermeleri için belirtilecek süreler yine çalışma süresinden sayılır.

Ayrıca kanunun 72. Maddesi uyarınca maden ocakları ile kablo döşemesi, kanalizasyon ve tünel inşaatı gibi yer altında veya su altında çalışılacak işlerde on sekiz yaşını doldurmamış erkek ve her yaşta kadınların çalıştırılması yasaktır. Yine 73. Maddesi uyarınca, sanayiye ait işlerde on sekiz yaşını doldurmuş kadın işçilerin gece postalarında çalıştırılmasına ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikte gösterilir.

Kadınlara tanınan bu haklar kadın işçiler açısından olumludur ancak işverenler kadın işçi istihdam etmek istememektedirler. Bu sebeple işyerlerinde belli oranda kadın işçi çalıştırma zorunluluğu getirilmeli, kreş ve gündüz bakım evleri artırılmalı, okullarda devlet denetiminde okul saati dışında etüt merkezleri oluşturulmalıdır.

Çamaşırcı Jervez'in 6 İdeali

■ NİHAN DRAMA

“**R**ahat çalışmak, her vakit yiyecek ekmek bulmak, uyumak için temizce bir kavuğu olmak, çocuklarını iyi yetiştirmek, dayak yememek, rahat döseğinde ölmek,” der kadın işçi Jervez, gelecekteki idealleri sorulduğunda.

Fransız yazar Emile Zola'nın “Meyhane” adlı romanında, işçi mahallesinde yaşayan ve ilk eşi tarafından iki çocuğu ile birlikte terk edilen Jervez, tekrar evlenme teklifi aldığı çinko işçisiyle konuşurken, mutluluğun ve güvenli bir hayatın hayalini kurmaktadır.

Jervez'in hayallerini okuduğumuzda, insanların kurabilecekleri hayallerin, doğdukları sınıfın koşullarıyla belirlendiğini görürüz. İşçi sınıfının kurduğu hayaller, aynı zamanda korkularını da ifade eder.

Çamaşırcı Jervez, ilk eşinden her akşam dayak yer. İşçi mahallesindeki evleri diğer herkesinki gibi oldukça eskidir. Küçük yaşta çalışmaya başlamıştır fakat yaşlılığında ailesiyle birlikte başını sokacağı temizce bir kavuk bulması garanti değildir.

Bu sebeple Jervez'in en büyük ideali, dayak yememek ve rahat döseğinde ölmektir. Romanın sonunda, Jervez için kurduğu hayaller ne yazık ki gerçekleşmez. Çünkü hayatta mutlu sonlar olsa da işçi sınıfı için bu pek de kolay erişilebileceği bir hayal değildir.

Kendine ait bir evi olmayan insan, evi olmasını hayal eder. Büyük apartmanların olduğu bir sitenin sahibi ise,

doğduğu sınıf itibarıyla, zaten bu hayale sahip olarak dünyaya gelmiştir.

Dayak yememeyi düşlemek, alt sınıf veya üst sınıf bir kadın için mümkün olabilir. Fakat bu, şiddetin çıkış noktasının ekonomik nedenler olduğu gerçeğini değiştirmez. Yoksul bir kadın, şiddet gördüğü evi terk etmeyi hayal dahi edemez. Çünkü bunun için ekonomik özgürlüğü yoktur ve bir seçeneği olduğunu düşünmez. Dileyebileceği tek şey morarmamış bir göz ile kırılmamış bir kaburgadır.

Dünya nüfusu, küçük zengin azınlık haricinde, bir eve bile sahip olmadan, hatta ölümler “temiz bir dösekte”te bile yatmadan hayatını kaybediyor. Katliam dediğimiz şey, aslında budur. Alıştığımız yaşam, aslında zenginlerin size dayattığı yaşamdır. Herkesin evinin olabileceği, hiçbir kadının ve çocuğun aç kalmadan uyuyacağı bir dünya düzeni mümkündür. Kapitalizm ise adil bir dünya düzeninin tam tersidir. Kapitalizm insanlığa karşı işlenen bir suçtur.

Proletaryayı sömürerek zenginleşen burjuvalar da bu suçun failidirler. Bu nedenle, bize karşı işlenen bir suçun bir bedeli olmasını nasıl istiyorsak, günü geldiğinde mağdur olan çoğunluk, fail olan zengin azınlıktan hesap sormalıdır. O gün gelmedikçe dünyada adaletten bahsedilemez.

Jervez, belki özgürlüğe kavuşmayı hayal edemez ama, her sabah yaşadığı hayata lanet okuyarak kalkan bir kadın işçi olarak, sırtına binmiş olan sömürü düzeninin yerle bir olmasını hayal edebilir ve hayal edenler örgütlenebilirler. İşte o zaman yıkıntılardan güneş doğar.

EDİTÖRDEN

KARŞI KARŞIYA OLDUĞUMUZ TEHLİKELİ GERÇEKLIK

■ HAKKI YÜKSELEN

Cumhurbaşkanlığı seçiminin ikinci turu yapıldı. RTE yine kazandı. Bunca rezillik ve çürümeye rağmen neden ve nasıl kazandı sorularının cevabı rejime karşı verilecek mücadele açısından elbette çok önemli. Bu konulara uzun uzun girmek gerekiyor, ancak öncelikle işaret edilmesi gereken birkaç husus var.

DEVLETE KARŞI

Birincisi, genel anlamıyla “seçimler” sorunu. Pek çok kişi haklı olarak seçim sürecindeki adaletsizlikten, ahlâk dışılıktan, devlet imkânlarının açıkça iktidar yararına kullanılmasından, hatta muhalefetin doğrudan devletle karşı karşıya kaldığından, sandık başındaki hile ve usulsüzlüklerden yakınıyor. Ancak bizce sorun bunların epeyce ötesinde.

SEÇİM MEŞRUIYETİ

Her şeyden önce, “serbest seçimler” konusunda geçen yılların “nicel birikimi” artık bir “nitel sıçrama” noktasına ulaştı! Anlaşıldığı kadarıyla Neo-Bonapartist Saray rejimi, “seçimleri” başlıca meşruiyet kaynaklarından biri olarak görmekle birlikte (Kendince dünyevi ve ilahi başka kaynakları da var elbette!), “millet iradesinin” tecellisini bundan böyle bazı “aksi tesadüflere” bırakmama niyetinde. Rejim, bu konuda sahip olduğu zengin birikimi nihai sonuçlarına ulaştırma azim ve kararlılığı içinde olduğunu göstermiştir. Umulmadık bir takım aksilikler çıkmaması halinde bundan sonraki seçimlerin, belki yine “serbest ve demokratik” bir dış kabuk altında, ancak esas olarak devlet eliyle gerçekleştirilen “düzenlemeler” şeklini alacağı anlaşılmaktadır. Kısacası RTE, yeni iktidar döneminde, sonuçları garantili, en azından kaybetmeyeceği bir seçim “düzeni” peşindedir.

“BİR BİÇİMDE İDARE EDERİZ!”

Bir diğer husus şudur: RTE, bundan böyle herhangi bir “kâbus” yaşamamak için, önce kendisine ve ardından da temsil ettiği rejime her şeye rağmen başarı ve süreklilik kazandıran yol ve

yöntemleri zenginleştirip güçlendirerek sürdürmek isteyecektir. Bunların rejim açısından vazgeçilemez işler olduğu seçimler döneminde bir kez daha kanıtlanmıştır. Ancak burada sözü edilen, geçmişin aynıyla tekrarı değildir. Bu nedenle muhalefetin, hâlâ muhalefet olarak kalacaksa, “Bir biçimde idare ederiz!” tesellisinden uzak durması gerekmektedir. Çünkü hem dahili ve harici koşullar, hem de rejimin tehlikeli iç dinamikleri bir önceki dönemin yönetim tarzının aynıyla sürdürülmesini mümkün kılmamaktadır. Bu rejimin “kendisinden daha beter bir şeye dönüşme” kapasitesi gözden uzak tutulmalıdır. “Reis” seçim sürecinde kullandığı dil ve son olarak da yaptığı “balkon konuşmasıyla” istikbalimize ilişkin işaretlerini vermiştir.

YASADIŞILIK HALİ

Değineceğim bir diğer husus ise, “yasadışı” sorundur. Bırakın hukuku, anayasayı, hatta basıkı yasalarını, seçim süreci, yürürlükteki yasaların bile geçerli olmadığı bir döneme girildiğini açıkça göstermiştir. Rejimin gerçek ve güçlü bir dirençle karşılaşmadığı sürece fiili olarak aşamayacağı hiçbir yasal engel yoktur. Ülke, iktidar için gerekli hallerde artık “fiili durumlarla” yönetilmektedir. Muhalefet de birkaç sözlü itirazın dışında bu durumu kabullenmiştir. Bu “yasadışı” hali aynı zamanda topluma yönelik açık bir şiddet tehdidinin de ifadesidir. Bu tehdit, herhangi bir eylemli direnişle karşılaştığı anda muhtemelen bazı paramiliter unsurların da dahil olacağı açık bir şiddete dönüşecektir. Rejim şiddetinin son yıllarda beklenenden daha alt seviyede kalmasının nedeni Gezi'den bu yana büyük çaplı toplumsal hareketlerin yaşanmamış olmasıdır. Yoksa rejim, diğer “iç savaş rejimlerine” benzer biçimde, nüfusun bir bölümünü çoktandır “millet dışı” ilan etmiş bulunmaktadır.

Bütün bunların mücadele yoluyla engellenmesi elbette mümkündür; ancak önce değiştireceğimiz son derece tehlikeli gerçeğin ne olduğunu bilmekte yarar vardır.

SINIF MÜCADELESİNDEN

İŞÇİLER NEDEN
ÖRGÜTLENEMİYOR?

■ ALİ BÜYÜKDERE

Biz işçiler neden örgütlenemiyoruz? İşçi sınıfının üstünde bu kadar baskı varken, üstüne sefalet ve kölelik şartlarında çalıştırılırken, biz işçiler neden bir arada durup mücadele etmiyoruz? Bu soruyu kendimize sormadığımız sürece ne bir arada olabiliriz ne de örgütlenebiliriz. Anca patronların istediği şekilde köle gibi yaşayıp, biz yaşlandıkça kendi yerimize çocuklarımızı onlara feda edip, kapitalistler ve çocukları daha rahat ve lüks içinde yaşasınlar diye kendi geleceğimizi onların rahatlığına feda ederiz.

SINIF BİLİNCİNİN ÖNEMİ

Bir an önce üzerimizdeki ölü toprağı, atıp mücadeleye başlamak zorundayız. Sistemin bize dayattığı açlık ve yoksulluk, işsizlik, gün geçtikçe daha da artarak devam edecek. Buna karşı mücadeleye, evimizde, mahallemizde, iş yerimizde ve kendimize yakın bütün arkadaşlarımıza ve ailemize sınıf bilincini aşılıyarak başlayabiliriz.

Sınıf bilinci olmayan işçi mücadeleleri, bürokrat sendikacılar tarafından sönmülenip bitiriliyor. Biz mücadele ediyoruz, aç kalıyoruz, sınıf ve sendika bilincimiz olmadığı için kaderimizi sendikacıların eline bıraktığımızda, kendi kararımızı kendimiz vermediğimiz sürece, kaybetmeye mahkumuz. Bu durumun birçok örneği var.

Ben, Tekirdağ Çerkezköy'de yaşadığım için, bunların birçok örneğini gördüm. Örneğin, Aksa Jeneratör ve bunun gibi birçok direnişin sendika yüzünden bittiğini söyleyebilirim. İşin bir de diğer yüzü de var tabii. Birçok iş yerinde, sendikalı olduğumuz halde, haklarımız için mücadele etmiyoruz çünkü hem patronlar hem de sendika yöneticileri öyle istiyor. Sınıf bilinci olmayan, mücadele etmeyen bir işçi profili istiyor. Biz de şu an tam o profildeyiz çünkü mücadele etmiyoruz. İçimizde bir iki sınıf bilinci olan arkadaşımız çıkıyor, mücadele ediyor, bizler o arkadaşlarımız arkasında durmadığımız için hem sendika yöneticileri hem de işveren tarafından işinden edilip, kapıya atılıyorlar. Bizim için mücadele edenin değil bizi satanların yanında durduğumuz için örgütlenemiyoruz

Geçenlerde Polimer Kauçuk - Danfoss'ta çalışan bir arkadaşımız bu şekilde işten atıldı. Biz hala bana dokunmayan yılın bin yıl yaşasın diyoruz ta ki bizi sığana kadar. Aklımız başımıza gelince de işten geçmiş oluyor. Yani bu mücadeleyi yükseltmek için gittiğimiz her alanda örgütlenmek zorundayız ve her koşulda her yerde arkadaşımıza, ailemize sınıf bilincini, sınıf kültürünü aşılıyarak zorundayız.

HÜR DAVA! PARTİSİ

■ NİHAN DRAMA

14 Mayıs'ta gerçekleştirilen milletvekili seçimlerinde, Cumhuriyet İttifakı listelerinden meclise giren partilerden biri de Hür Dava Partisi. Fakat parti isminde dikkat edilmesi gereken detay, "Hürda" kelimesinin Farsçada Allah anlamına gelmesi. Burada, Allah'ın partisi olduklarına gönderme yapılıyor. Allah'ın partisi, yani Hizbullah.

90'larda, Kürt illerinde, yüzlerce insanı işkenceden geçirerek öldüren Hizbullah örgütünün yasal partisi, 2023 yılında meclise girerek meşrutiyetini ilan etmiş oldu. Peki, ismi zikredilince bile insanları tedirgin eden bu katiller örgütü Hizbullah kimdir?

ÖRGÜTÜN KURULUŞU

Hizbullah, 1991 senesinde ismini

duyurmaya başlasa da kuruluşu, 1979 senesinde Batman'da, Hüseyin Veliolu'na uzanıyor. Hüseyin Veliolu, Ankara'da siyaset okuduktan sonra 1979 senesinde memleketi Batman'a geri döner. Bölgede, o tarihte sol ideoloji hâkimiyeti vardır. Muhafazakâr kesimler ise, Milli Selamet Partisi'nde örgütlüdür. Veliolu MSP'ye katılmaz çünkü başka planları vardır. İran'da Şah'ın devrilmesi ve İslam devrimi ile planları zemin ve hız kazanır. İran'daki durumun yansıması olarak, Batman'da, İslamcılar sokaklarda yürüyüşler düzenlerler ve İslami bir halk devrimi yolunda propagandalar artar. Veliolu, memleketindeki gençleri kendi ideolojisi doğrultusunda eğitmeye başlar.

MTTB'DEN HİZBULLAH'A

İstanbul Hizbullah'ı ise Kasımpaşa'da kurulmuştur. Örgüt üyelerinin birçoğunun geldiği yer Milli Türk Talebe Birliği'dir. 1984'te

kuyumcu ve market soygunları ile gündeme gelen örgütün, soygundan sonra liderlerinden İrfan Çağrıci yakalanmıştır.

91 senesinden itibaren Hizbullah'ın bazı militanları, devletin güvenlik güçlerince eğitildiler. Örgütün içinden bazı isimlerin yine İran'da eğitim aldığı bazı kaynaklarda geçmektedir. Örgüt bu eğitimlerden sonra sivillere dönük kanlı eylemleriyle adını duyurmaya başladı.

DEVLETİN KÜRTLERİ

12 Eylül darbesinin ardından Amerika'dan gelen bir reçete ile Türkiye'de cemaatleşmenin yolu açıldı. Amerika, halklar arasında din üzerinden ortak bir kimlik oluşmasını sağlayarak, üçüncü dünya ülkelerindeki komünizm ile savaşmayı planlar. 1986 senesinde Cumhurbaşkanı Kenan Evren ve Başbakan Turgut Özal, bu reçeteyi devletin resmi kültür politikası olarak ilan ederler.

Darbeden sonra Türk devleti, özellikle Kürtler üzerinde bir hâkimiyet kurmak için, Müslümanlığı kullanır: “Kürtler kendilerine “Türk” demiyor, o halde ‘din’ üzerinden bir birlik yaratmamız lazım ki, eşitlik ve bağımsızlık isteyen ‘din düşmanlarını’ engelleyelim. Bu amaçla Kürt illerinde birçok cami yapılır ve cemaatler örgütlenir. Köy okullarında din kitapları okutulur, resmi dairelerin yöneticileri dinci kesimlerden atanır. Diyarbakır Cezaevi başta olmak üzere, cezaevlerinde eğitim din propagandası içerir.

“LAİK” DEVLET, İSLAMCILAR İLE MÜTTEFİK

Türk-İslam sentezinin merkezi olarak Aydınlar Ocağı kurulur. Cemaat, anti komünist ve NATO’cudur. “Komünistler bölücüdür, Müslümanlar, devletine sahip çıkar” şiarıyla ideolojik hakimiyet kurmaya girişirler.

Kürt halkının sindirilmesi için faaliyette olan Hizbul-kontra, tüm bu Türk-İslam sentezi konseptinin bir parçası olarak, “devlet düşmanlarını”, “laikleri”, ortadan kaldırmak için kanlı katliamları gerçekleştirir.

KAÇIRMALAR

1992 senesinde, Batman’da, nerdeyse her gün birileri kaçırılır ya da infaz edilir. Hizbullah’ın imzası olarak bilinen enseden tek kurşunla infaz, satırla yaralama gibi yöntemlerle, hedef belirledikleri insanları katlederler. Özgür Gündem gazetesini dağıtan çocuklara satırlarla saldırma emri yine Hizbullah’ın eylem listelerinde geçmektedir. Hizbullah’ın örgütlenme yeri camiler olduğu için, cami imamlarına giderek, caminin anahtarını isterler ve vermeyenleri öldürürler. Gazeteciler, Halkın Emek Partisi (HEP) yöneticileri, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri örgütün hedefindedir.

Hizbullah’ın en çok kullandığı yöntemlerden biri de kaçırmaydı. Kaçırdıkları insanları hücre evi denen yerlerin bodrumunda, sığınaklarda tutarak işkence yapıyorlardı. Sığınakta kalanlar aylarca ya da yıllarca örgütün elinde olabiliyordu. Zincirlere bağladıkları kişilere yalnızca ekmek ve su veriliyordu. Bazen 1 hafta boyunca yiyecek ve su olmayıyordu. “Sorgu” sırasında ağır işkenceler sonucu insanlar hayatını kaybediyordu. Örgütün, imza niteliği taşıyan işkence yöntemlerinden biri de

domuz bağı cinayetleriydi. Bu işkence sırasında iplerle bağlanan kişi, en sonunda kendini boğarak öldürüyordu. Gonca Kuriş, kaçırılıp, 35 gün işkence gördükten sonra domuz bağı ile katledilen kurbanlardan biriydi. Hizbullah, gerçekleştirdiği hiçbir katliamı üstlenmiyordu. İnsanlara yapılan işkenceler, Velioğlu’nun izlemesi için videoya çekiliyordu.

ÖRGÜTÜN TASFİYESİ

Hizbullah’ın “tasfiyesi” 17 Ocak 2000 senesinde bir hücre evine yapılan baskında, lider Hüseyin Velioğlu’nun öldürülmesi ve liderden sonra gelen kişiler Cemal Tutar ve Edip Gümüş’ün yakalanması ile gerçekleşti. Baskın sırasında örgüt üyelerine ait 12.000 adet özgeçmiş ele geçirildi. Özgeçmişler, örgüte üye olan herkesin yazarak vermesi gereken detaylı yaşam öyküleriydi. Türkiye’de resmi rakamlara göre 3.000 örgüt üyesi yakalandı. Örgüt içinde önemli yere sahip olan birçok kişi ise yakalanamadı. Yüzlerce kişinin ölümüne neden olan örgütün kaçırdığı 30’dan fazla kişinin cesedi bile bulunamadı.

Örgütün ifşasından sonra gözaltına alınıp bırakılan üyeler ve dışarıda kalmış olanlar Batman ve Diyarbakır’a geri döndüler ardından. Birkaç yıl sonra Mustazaflar Derneği’ni kurdular. Silahsız siyaset yapacaklarını, bir tür sivil toplum kuruluşu olduklarını iddia ettiler. Fakat dernek mahkeme kararı ile kapatıldı.

PARTİLEŞME

2012 geldiğinde, bu kez partileşme için adım atıldı ve HÜDA-PAR kuruldu. Önce “Müslümanım” sonra Kürdüm şiarıyla yola çıkan parti, şu anda mecliste ve birçok yayın organından Hizbullah örgütü ile herhangi bir bağları olmadığını iddia ediyorlar. Sarayın, Kürt illerinin muhafazakârlaşması için adımlar attığını görüyoruz. Kürt ve Türk halklarının arasına ekilen düşmanlığın daha da arttırılmaya çalışılacağı, Kürtlerin siyasetten uzaklaşmasının hedefleneceği şüphe götürmez.

Kadın düşmanları, insanlık düşmanı işkenceciler, burjuva mecliste kendilerine yer buldu. Bu karanlığa karşı kadınların, sosyalistlerin ve kendini ilerici olarak tasvir eden herkesin, Kürt ve Türk halklarının yaşam hakkına sahip çıkması ve yaratılmak istenen Orta Çağ zihniyetinin, kafesinden çıkmaması için, mücadele etmesi gerekiyor.

gezi eylemleri

BİRKAÇ AĞAÇ

Gezi her şeyden önce kendiliğinden patlayan, gerçek bir kitle hareketiydi.

YENİLMEZ DEĞİLLER

Gezi Türkiye tarihinde bir dönüm noktasıydı. AKP’nin ilerleyişini durdurmuş ve yenilmezlik duygusunu “çapulcular” yerle bir etmişti. Ulusal ve uluslararası ittifakları çatlamıştı. Ve AKP yıkılma korkusunu derinden hissetmişti. 10 yıldır bitmeyen öfkenin sebebidir bu.

BİRLEŞMEK

Gezi’de dayanışma, cesaret ve yaratıcılık en üst düzeyde yaşandı. Türkiye tarihinin en dayanışmacı dönemlerinden biriydi. Bu bağlamda düşenin elinden tutma ve yoldaşlaşma hali unutulmazdı.

ÖNDERLİK SORUNU

Gezi’de çok genç ve tecrübesiz bir kitle mobilize olmuştu. Ancak Gezi sonrası kazanımların olmayışı, politik bilincin düşüklüğü, önderliklerin zayıflığı ve rejimin sertliği gibi nedenlerle bu cüretin yerini moral bozukluğu aldı.

SINIFTAN UZAK OLMAK

İşçi sınıfının kendi talepleriyle Gezi isyanına katılmaması hareketin niteliğini ve zayıflığını belirlemiştir. Bireysel olarak işçiler ülkenin dört bir yanında sokağa çıktı. Ama bireysel veya örgütsel olanlar istisnaiydi.

DÜNYA EKONOMİK KRİZİ

Sert Bir Mücadelenin Eşiğinde

■ MURAT YAKIN

Kapitalist sistem, yeni yılın başından beri sert ekonomik sarsıntılar geçiriyor.

Bunun en açık kanıtları son 4 ayda gerçekleştirilen üç kurtarma operasyonuna rağmen ABD'nin orta ölçekli bankalarının devam eden sorunları ve bu sorunların Avrupa bankalarına yayılma emareleri; ABD ve küresel finans sisteminin temeli olan 22 trilyon dolarlık ABD Hazine piyasasındaki likidite koşullarının sıkışması; ABD ve Avrupa'da korkunç bir hızla yükselen enflasyon ve nihayet doların küresel para birimi olarak rolünün aşınmakta olduğuna dair artan işaretler.

AŞIRI FAKİRLEŞME

Gerçek bir hayat pahalılığı krizinden söz ediyoruz. Afrika, Asya ve Latin Amerika'dan başlayarak sonuçları itibarıyla birçok insan için bir ölüm kalım meselesine dönen bir kriz...

Dahası artık bu kriz, hiçbir şekilde yoksul ya da az gelişmiş ülkelerle sınırlı değil. Avrupa ve Kuzey Amerika'nın gelişmiş kapitalist ülkelerinde de etkisini giderek güçlü hissettiriyor.

Özellikle Avrupa'daki kitleler aniden kendilerini, yaşam standartlarının çöktüğü gerçek bir kabusla karşı karşıya buldular: zaten çok düşük seviyelerde tutulan ücretler, şahlanan enflasyonla yeni ve

daha önce görülmemiş derecede düşük seviyelere çekildi. Emekli maaşları ve tasarruflar hızla değersizleşti. Aileler, 2. Dünya savaşındaki ilk kez evlerini ısıtmak ya da çocuklarını beslemek arasında seçim yapmak gibi acı bir ikileme karşı karşıya.

Hükümetler sosyal hizmet harcamalarını kısarken yaşlılar, hastalar ve toplumdaki en savunmasız insanlar ölümcül tehlikelerle yüz yüzelere.

GERİ ALINAN KAZANIMLAR

Kapitalist sistem artık İkinci Dünya Savaşı'nı takip eden on yıllarda işçi sınıfı tarafından fethedilen reformları kararlılıkla imhaya odaklanmış durumda. Burjuvazinin şimdilerde yüzleştiği sorun şu? İşçi sınıfına kazanımlarının tasfiyesi nasıl kabul ettirilecek?

Sadece son iki ay içerisinde Fransa, emeklilik reformuna karşı haftalarca süren grev ve kitlesel eylemlerle sarsıldı. Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, emeklilik reformunu hayata geçirmek için Fransız anayasasının antidemokratik 49.3 maddesini kullanarak, Bonapartist girişimlerini devlet terörüyle besledi ve yeni bir seviyeye yükseltti. Bu durum mücadelede bir yeni bir radikalleşme dalgası yarattı; kendiliğinden gelişen eylemler, stratejik sektörlerde grevler, ana yolların ablukaya alınması, lise ve üniversitelerin işga-

li ve polisle yoğun çatışmalar tüm ülkeyi kapladı.

Manş Denizi'nin diğer yakasında, Birleşik Krallık son yarım yüzyılın en büyük grev dalgasını yaşıyor; Yunanistan'da ise 28 Şubat'taki vahim tren faciasından bu yana üç genel grev yapıldı. Almanya'da ulaşım ve kamu hizmetleri çalışanlarının son 30 yılın en büyük grevi 27 Mart'ta ülkeyi felç etti. Portekiz'de öğretmenler, temizlik işçileri ve demiryolu çalışanlarının ulusal grev dalgasına tanık olması nedeniyle basın "hoşnutsuzluk kışı" olarak tanımladı. Avrupa 2008 kapitalist krizinden bu yana bu düzeyde bir işçi militanlığı görmemişti.

YENİDEN SINIF MÜCADELSİ

Sınıf mücadelelerinin keskinleştiği bu sürece, pandemi, yükselen enflasyon ve Ukrayna'daki savaşın ardından kıtada ortaya çıkan yeni ekonomik ve siyasi koşullar damgasını vurdu. Başlıca Avrupalı güçlerin hükümetleri askeri harcamaları ve NATO aracılığıyla savaş saldırısını arttırırken, "iç cephe" çatlamaya ve önemli çelişkiler baş göstermeye başladı. Bu durum, Avrupa'da sınıf mücadelesinin düzensiz de olsa geri dönmekte olduğuna işaret ediyor.

Şu anda bu eğilimin merkez noktası Fransa. Orada yaşananların sonuçları belli ki, sınırlar ötesinde bir etkiye sahip olacak. Fransa'da şimdiden, işçilerin en mücadelecisi

kesimlerinde, militan grevler, koordinasyon arayışları ya da bürokrasilerin ihanetlerini reddetme yoluyla doğrudan eylem eğilimleri ortaya çıkmaya başladı bile.

Sendikal bürokrasiye gelince; şimdiye kadar ürkütücü grevleri içeriden bölmeyi ve pasifize etmeyi başardılar. Ana hedefleri, grevleri ve işçi huzursuzluklarını büyük bir şevkle idare edilebilir bir konumda tutmak ve kendi hükümetlerinin emperyalist politikalarına karşı açığa çıkabilecek bir meydan okumayı önlemek.

Sınıf mücadelelerinin bu yeni evresine damgasını vuran bir başka unsur da gençlik kesimlerinin eylemlere ve grevlere militanca katılımı ve dayanışmasıydı. - Bunun en çarpıcı örneklerini, Fransa Britanya ve Yunanistan'da gördük-

"GELECEKSİZLİK"

Gençler güvencesizlikten etkilendiler ve iklim krizi, cinsiyetçilik ve ırkçılığa karşı hareketlerle politize oldular. Kapitalizme hiçbir borçları olmadığını düşünüyorlar ve birçoğu yeni mücadele deneyimlerinin sıcaklığıyla giderek radikalleşiyorlar. Bu yeni durum, "geleceksizlik" fikirlerine ve gençlerin diğer kesimleri arasındaki yaygın bireyciliğe ve bu rahatsızlıktan faydalanmaya çalışan aşırı sağın etkisine karşı önemli bir karşı eğilim.

İçinden geçmekte olduğumuz döneme damgasını vuracak devrimci siyasal yönelimlerin başını neo liberal saldırı politikalarını yenilgi-

ye uğratmayı hedefleyen bir sınıf bağımsızlığı politikası, tüm işçi sınıfını ve mücadeleleri birleştirmeye dönük bir talepler listesi ve Bürokrasiye ve reformist akımlara karşı siyasi ve programatik mücadele çekecek.

Bu kırılğan momentte, Devrimci Marksistlerin en önemli rolü, en ileri tabakalardan başlayarak, işçilerin ve gençlerin deneyimlerinden gerekli sonuçları çıkarmalarını ve Marksist fikirlerin üstünlüğünü pratikte kavramalarını kolaylaştırıcı araçlar yaratmalarına yardımcı olmaktan geçecek.

Bu şüphesiz zaman alacak zorlu bir görev ve biz devrimciler sabrın erdemlerini öğrenmeliyiz.

Lenin'in 1917'de, bir devrimin ortasında şöyle diyordu: "Sabırla Açıklayın!"

Olayların gerçek ritmini tahmin etmek mümkün değil. Ancak sınıf mücadelesinin patlayıcı bir şekilde yoğunlaşması için pek çok bölgede açık bir potansiyel söz konusu. Dünya çapında sert bir sınıf mücadeleleri döneminin eşiğindedir.

Esteban Volkov “Kızıl Ekim’in Son Şahidi”

Volkov: Bolşevizm dünde kalan bir hatıra değil, Bolşevizm insanlığa bir gelecek ufku sunan bir yarındır.

“Kızıl Ekim’in” en büyük liderlerinden Leon Troçki’nin torunu Esteban Volkov Meksika’da 97 yaşında hayatını kaybetti. O yalnızca büyük bir tarihsel figürün torunu değildi, aynı zamanda kendisini en elverişsiz koşullar altında yeniden inşa edebilen, dönüştürücü ve birleştirici bir sıra neferiydi. Bolşevizm’in dünde kalan bir hatıra olduğu fikrinde değildi, Bolşevizm’in İnsanlığa bir gelecek ufku sunan bir yarın olduğu emindi.

RUSYA’DAN MEKSİKA’YA

Esteban Volkov, günümüzde Ukrayna’nın Yanovka kenti yakınlarında yaşayan, Yahudi köklere sahip, Ukrayna aksanıyla Rusça konuşan bir ailenin parçasıydı. Proletaryayı,

“kendi kaderini yönetmek, demokratik olmak ve emekçi kitlelerin başında bir devrimle iktidarı almak zorunda olduğuna” ikna etmeyi başaran ve tarihte ilk kez bir işçi devletinin inşasına katkıda bulunan dedesinin kaderi, kendi kaderini de bir gölge gibi takip etti.

Burjuvazi ve Stalinizm, dedesinin başını çektiği hareketin sonuçlarını asla unutmadılar ve affetmediler. Ailesi topyekûn imha edilen Volkov, yetim kaldı ve güçlülükle Meksika’ya dedesinin yanına sığınabildiğinde daha 13 yaşındaydı. Rusya kökenli bu çocuk ömrünün geri kalanını İspanyolca konuşarak ve Latin Amerika dünyasına ait olarak geçirdi ve dedesine yönelik 2 suikast girişimine tanık oldu. Bunlardan birinde bacağından vuruldu. Nihayet dedesinin Stalinist bir katil tarafından alçakça katledilişine çocuk yaşta şahit oldu.

BOLŞEVİZMDE ISRAR

Volkov, yalnızca büyük devrimci Leon Troçki ile aramızdaki son fiziksel köprü değildi, aynı zamanda ezilen yığınların kaderini dönüştüren dedesinin, siyasi ve teorik mira-

sının dünya çapında saygınlık kazanmış bir temsilcisiydi.

Uzun yaşamını Leon Troçki’nin Marksist önermelerini ve deneyimlerini korumaya ve onun anısını Stalinizm tarafından lekelenmeden yaşatmaya adadı. Onun çabalarıyla Troçki’nin ömrünün son yıllarını geçirdiği ev, dünya çapında bir müze ve kültür kurumu oldu, bir insanlık mirası haline dönüştü. Troçki’nin arşivleri mükemmel bir biçimde tasnif edilerek gelecek kuşaklara güvenle teslim edildi.

Esteban Volkov, Bir bilim adamı - Bir Fizikçiydi- olmasına karşın, kararlı bir Bolşevizm taraftarı olarak yaşadı ve dedesinin inşacılarından biri olduğu Dördüncü Enternasyonal’in savaşçı bir ruhla yeniden inşasının açık bir taraftarıydı.

Neredeyse tüm üyeleri Stalin’in hapisanelerinde ya da Stalinist ajanlar tarafından öldürülen ailesi için istisnai şekilde uzun bir ömür sürdü ve 97 yaşında hayata gözlerini yumdu. Kendisine yönelik suikast esnasında zarar görmemesi için üzerine kapanan dedesi bunu bilse ne mutlu olurdu...

Kırmızı Gazete çevresi olarak, tüm yaşamı boyunca Leon Troçki’nin tarihsel ve siyasi anısının tutarlı bir koruyucusu olan Esteban Volkov’un kaybının derin acısı içindeyiz. Başta Bronstein ailesinin üyeleri olmak üzere Dördüncü Enternasyonal’in yeniden inşası için samimiyetle savaşan tüm kesimlerin, hareketimizin, yoksul mahallelerde, fabrikalarda, dipsiz maden dehlizlerinde, göç kervanlarında yüreği devrim ate-

şiyle yanan herkesin başı sağ olsun...

Aramızdan ayrılışının ardından, aklımızda sadece büyükbabasının vasiyetindeki şu eşsiz sözler çınlıyor;

“İnsanlığın komünist geleceğine olan inancım, gençlik yıllarımda olduğundan daha az ateşli değil; aklımda bugün çok daha sağlam... Yaşam çok güzel. Gelecek nesiller onu tüm kötülüklerden, baskı ve şiddetten arındırsınlar ve tadını doyasıya çıkarsınlar”...

Seçimler Sonrası Birkaç Konu Üzerine...

Hepsi önümüzdeki günlerde ayrı ayrı ele alınmayı hak eden bazı önemli konulara genel olarak şöyle bir göz atalım:

Muhalefetin bir seçim zaferi halinde “başarısının sırrı” olarak alkışlanacak yöntem ve söylemleri, yenilgisinin ardından şimdi birer “başarısızlık nedeni” olarak eleştiriliyor. Bu hep böyledir; büyük hatalar, hata oldukları anlaşılmadan önce birer “zekâ pırlantısı” olarak görülürler! Mesela, “Bozuk bir ekonominin”, moda tabirle “boş tencerenin” iktidarı kesinlikle devireceği inancı ve bu yolda söylenip yapılanlar...

“BOŞ TENCERE”:

EKONOMİ VE SİYASET

Bu “ekonomist” anlayışı pek çok kez eleştirdik. Ekonomiyle siyaset arasında böyle “otomatik-doğrusal” bir ilişkinin bulunmadığını; “ekonomik etmenin” karşılıklı etkileşim halindeki pek çok (siyasi, hukuki, dini, felsefi, ideolojik, kültürel...) üstyapı unsurunun arasından süzülüp ancak “son belirlemede” tarihsel süreci belirlediğini, her defasında Engels’in o ünlü sözlerini de alıntılararak vurguladık.

Nitekim boşalttığı tencerelere, yol açtığı derin yoksullaşmaya rağmen rejim, en azından kendi çıkar ve seçim

hesapları açısından zannedildiği kadar “hatalı” olmayan ekonomi politikalarının da yardımıyla seçimleri kazanarak varlığını sürdürmeyi başardı.

Geçerken şunu da vurgulamakta yarar var: Tarih tek yönlü bir süreç değildir ve her zaman birbirine zıt alternatifleri içerir. Kriz dönemlerinde, durumun ağırlığı ölçüsünde, devrim-karşıdevrim diyalektiği hükmünü icra etmeye başlar. Tarihte çok ağır ekonomik bunalımlara rağmen, çöken orta sınıfların yanı sıra, emekçilerin ve halkın en yoksul kesimlerinin kendilerini sefaletten iten düzenin en gerici temsilcilerine, mesela faşizm veya çeşitli diktatörlüklere destek verdikleri pek çok durum vardır.

DIŞ GÜÇLER, TERÖRİSTLER VE DİĞERLERİ...!

Diğer bir husus, “boş tencere” gerçeğine rağmen rejimin “dış güçler” ve “terör” söyleminin, daha açıkçası yalanlarının tutması veya tuttuğu iddiası. Bununla ilgili pek çok şey söylenebilir. Öncelikle “terör ve dış güçler” korkusunun halkımızın büyük bir bölümünün ekonomik sorunlarını ve içinde yaşadığı sefaleti görmesini engellediği iddiasına bir göz atmak gerekiyor. Böyle bile olsa sorunu basitçe bir “körlük” (kimilerine göre “aptallık”) olarak göremeyiz.

Aradaki bağlantı farklı bir biçimde de kurulabilir: Belki de rejimi destekleyen yoksullar, ekonomik durumlarının pek âlâ farkında olmalarına rağmen bu durumu, “Reis”i devirmek isteyen emperyalistlerin, Türkiye’yi kışkırtan “dış güçlerin”, onlarla işbirliği halindeki “darbecilerin”, “vatan hainlerinin” ve “terör yandaşlarının” (Yerine göre Kürtlerin, Yahudilerin, sığınmacıların...) eseri olarak görüyorlardır! Bu durumda rejimin siyasi başarısının sırrını bu “antiemperyalist” tutumunda ve bu konuda geniş bir kesimi ikna edebilmesinde de arayabiliriz! Üstelik memleketimizde bu pek zor bir iş sayılmaz. Bu türden bir “dış güçler” söylemi, zaten başta “ulusalcılar” olmak üzere ülkemiz insanının ortalama bakış açısının ve el birliğiyle kışkırtılan milliyetçiliğinin de ifadesidir.

Ayrıca yine halkın rejime sahip çıkan bölümünün, RTE’yi, muhalefetin “vatan hainliğine” ve “terörle ilişkisine” inandığı için mi desteklediği, yoksa açık veya örtülü bazı maddi nedenlerden ötürü RTE’yi desteklediği için mi muhalefetin hainliğine ve terör bağlantısına inandığı sorusunun cevabı da önemli. Buradaki “maddi” sözcüğü herhangi bir “zenginlik” anlamına gelmiyor. (O zenginliğin toplandığı yer malûm.) Sözü

edilen, muhalefetin seçimlerden sonra nihayet kısmen de olsa keşfettiği üzere, **durumları neredeyse daha da kötüleşemeyecek kadar kötü olan** ve hayatlarını, RTE’nin varlığıyla özdeşleştirdikleri sosyal yardımlarla sürdürebilen “en alttakilerin” iktidarla kurduğu ilişkinin biçimi. Bunlar iktidarın, durumlarında hak esasına dayalı kalıcı bir düzeltme sağlamadan, bilinçli ve kontrollü biçimde “sürdürülebilir bir sürünme”ye mahkûm ettiği ve bu sayede kendine bağladığı insanlar. Bunlara rejime Anadolu taşrasından ve kırsalından gelen desteği de eklemek gerekiyor. Taşra burjuvazisi ve küçük burjuvazisiyle yakın ilişkideki köylülüğün desteği, tarımdaki acıklı manzaraya rağmen, görece bir eksilmeyle de olsa güçlü biçimde devam ediyor. Taşradaki diğer bir “destek gücü” olarak, örgütsüz ve “informel ilişki ağları” (tarikât, parti, akraba vb. kanallar) sayesinde bulunduğu çok düşük ücretli bir işi dahi “nimet” olarak gören taşra işçi sınıfının varlığı da unutulmamalı. RTE’nin şahsında vücut bulan bu bağlılığın, geleneksel ideolojik-kültürel-dini zemininin ötesinde, siyasi sonuçları iktidar tarafından sıkı sıkıya denetlenen ekonomik-maddi bağlantılara, yerel planda oluşmuş çıkar ve ilişki ağlarına dayandığı biliniyor.

EL BİRLİĞİYLE KÖPÜRTÜLEN MİLLİYETÇİLİK VE MEMLEKETİN TERÖR SORUNU

Tabii, bir de muhalefete ikinci turda söylem değiştiren (sığınmacılar vurgulu) “milliyetçilik” mevzuu var: Seçimler sürecindeki karşılıklı küfürleşmelere bakıldığında burjuva muhalefetin, coşturularak köpürtülmesinde birinci dereceden pay sahibi olduğu milliyetçiliğe kurban gittiği bile söylenebilir. Yani bir çeşit “ayağa dolanma” hali. Uzun yıllardır “merkez”le çok yakın temas halindeki (pek çok zaman iç içe) geleneksel faşist hareketin, gücü ve devlet içindeki kadrolaşması bir yana, yaşananlar, son otuz yıldır ideolojik olarak bir ana akıma dönüşmüş olan faşizan tınıları güçlü bir milliyetçiliğin memleket siyasetini ve seçim sonuçlarını nasıl etkilediği bir kez daha gösterdi.

Burada “terör sorunu”nun, sadece bir kavram olarak dahi nasıl her kapıyı açan bir anahtara dönüştüğünü de işaret etmek gerekiyor. Türkiye’de “terör sorunu” esasen devlet eliyle yaratılmıştır. Devletin, zaman zaman yaşanan hakiki terör eylemlerinin dışında, her türlü muhalif siyasi ve toplumsal faaliyeti, hak ve özgürlük mücadelesini, sınır ötesindekiler de dahil, “terörizm” olarak yaf-talama stratejisi Türkiye’de,

olduğunun kat be kat ötesinde bir “terör sorunu”nun doğmasına neden olmuştur! Ülke siyaseti çok uzun süredir, (“eski rejim” zamanından beri) bilinçli olarak yaratılmış ve farklı milliyetlerden emekçilerin ortak mücadelesini de engelleyen bu sorun üzerinden şekillendirilmektedir. Herkesin malumu olan iktisadi durumun (“boş tencere!”) “beklenmedik” bir siyasi sonuç vermesinin önemli nedenlerinden biri de budur.

NEOLİBERAL KRİZİN NEOLİBERAL ÇÖZÜMÜ... NEREYE KADAR?

Elbette bir de önümüzdeki günlerde açıklanacak yeni ekonomik politikalar meselesi var. Yeni Maliye Bakanı Mehmet Şimşek epeyce işneleyici bir dille “ortodoks”, yani bildik **neoliberal-serbest piyasacı** iktisat politikalarına dönüşün işaretini verdi. Yeni Bakan çok kısa bir süre öncesine kadar RTE tarafından “vatana ihanet” ve “emperyalizmle işbirliği” olarak suçlanan bir dizi uygulamayı hayata geçireceğini açıkladı. Gerçekte yapacağı iş, neoliberalizmin krizini yine neoliberal yöntemlerle çözmeye çalışmak. Bunun hem emekçi kesimler, hem de verimsiz sermaye açısından ciddi sonuçları olacak. Yani krizin, sermayenin yüksek çıkarları doğrultusunda çözümü için uygulanacak “neoliberal-ortodoks” politikaların, mesela “kemer sıkma” yöntemlerinin öncelikle toplumun kahir ekseriyetini oluşturan emekçilerin canına okuması kaçınılmaz olsa da, yakın zamanda siyasi bir sonucu olmayacak! En azından iktidarın düşüncesi bu. Ancak yine de bazı sorunlar söz konusu.

Birincisi, önümüzdeki yerel seçimler ister istemez bazı “popülist” politikaları zorunlu kılıyor; sıkı ekonomik-mali tedbirlerin bir seçim başarısını en azından zora sokma tehlikesi var. Gerçi bu durum

artık alışageldiğimiz seçim yöntemleriyle ve birkaç “ekonomik numarayla” aşılabilir. Ancak daha da önemlisi, sözü edilen ekonomi politikalarının uzun yıllar boyunca oluşmuş ve rejimi ayakta tutan çıkarlar ağını veya başka bir deyişle “saadet zincirini” nasıl etkileyeceği. Bu, rejimin iç dengeleri açısından önemli. Yeni ekonomik-mali politikaların, eğer bir “uyum planı” yoksa, başta “Saray burjuvazisi” olmak üzere “rejim güçlerinin” çıkarlarını olumsuz yönde etkilemesinin bir takım ekonomik, toplumsal ve siyasi sonuçları olacaktır. Bu sonuçlar, rejim içinde ve bazı iktidar odakları arasında “Reis”e rağmen bir itiş kakışa yol açabilir. Bu nedenle RTE’nin kafasında, zor zamanlar atlatılana kadar dışların bir biçimde sıkılması, ardından Şimşek’in defteri (ikinci defa) dürülerek yine eski bildik usullere dönülmesi, açıkların başka kaynaklarla kapatılması gibi bir fikir olabilir. Buna ayrıca Saray burjuvazisinin çıkarlarını kollayan muhtemel bir “uyum planını” da ekleyebiliriz. Önümüzdeki dönemin gelişmeleri ve bunların yol açacağı sonuçlar konusunda, hem dünyanın durumu, hem de Türkiye’nin koşulları düşünüldüğünde kesin bir şey söylemek elbette güç. Ancak rejimin temel niteliklerine, belirgin eğilimlerine ve iç dinamiklerine bakarak bu ekonomik ve siyasi koşullarda emekçilerin hayrına bir değişim beklemenin, hele ki birtakım “demokratik hayallere” kapılmanın abesle iştigal olduğunu söyleyebiliriz.

Bir kere daha vurgulamak gerekiyor: İşçi sınıfının örgütlü ve bağımsız müdahalesi olmadığı sürece siyaset, sermaye fraksiyonları ve onların temsilcileri arasında giderek daha da gericileşen ve zaman zaman tehlikeli haller alacak bir iç çatışma olarak sürüp gidecektir; tabii gittiği yere kadar.

SİVAS KATLIAMI'NIN 30. YILI

2 Temmuz 1993 tarihinde çoğunluğu Alevi aydın ve ozanlardan oluşan 33 kişinin, Madımak Oteli’nde yakılarak katledilmesinin üzerinden 30 yıl geçti. Yangında 33 yazar, düşünür, ozan ve 2 otel çalışanı hayatını kaybetti. Katliamın olduğu sene ve sonraki senelerde devletin tavrı, mahkeme süreci, ölenlerin yakınları için yine acı verici bir süreç oldu. Aziz Nesin, Hasret Gültekin, Metin Altıok, Behçet Aysan, Asım Bezirci de otelde kalanlar arasındaydı. Katliam gününden iki gün öncesinde Sivas’ta bildiriler dağıtılmış ve Aziz Nesin’in başyazar olduğu *Aydınlık* gazetesinde, Salman Rüşdi’nin “Şeytan Ayetleri” kitabından bahsedil-

diği için dinciler tarafından hedef gösterilmişti. Cuma namazı sonrası dinciler kültür merkezine yürüyüş başlattı. Saat 18:00 olduğunda Madımak Oteli’nin önünde 15 bin kişi vardı ve kolluk kuvvetleri kalabalığa müdahale etmiyor, dağıtmıyordu. Saatler 20:00’ı gösterdiğinde otel ateşe verildi. Yardım ekipleri ve takviye kuvvetler “yetişemedi” ve otel 35 kişiye mezar oldu. Katliam sonrası mahkeme devam ederken gözaltına alınanların sayısı 190’a kadar çıkmıştı. Fakat 2002 tarihinde davadan tutuklu olarak hapis-te sadece 33 kişi kaldı, 2014 senesi geldiğinde ise “zaman aşımı” olduğu için dava tamamen düştü.

DEVİRİME GİDEN YOLDA TEMMUZ GÜNLERİ

Temmuz Günleri, 1917 Ekim Devrimi öncesinde, Bolşevikler için bir düşünüş anlamı taşır. 3 - 7 Temmuz günleri sırasında sanayi işçileri ile askerler, Geçici Hükümet’e karşı ayaklanmışlardır. Protestoları Bolşevikler başlatmasa bile, kitlelere öncü olmaya çalışmışlardır. Hükümet kolluk kuvvetleri ateş açarak kitleleri dağıtmış ve birçok Bolşevik tutuklanmış, Lenin yeraltına inmiştir. Troçki yakalanmış ve tutuklanmıştır. Temmuz günlerindeki ayaklanmalar sırasında bir Bolşevik sloganı

olan “Bütün İktidar Sovyetlere” sloganı kitleler tarafından benimsenmiştir.

Merkez Komite’nin ayaklanmalara katılım kararı almasından sonra önemli noktalarda güvenliği Bolşevikler sağlamıştır. Bolşevik Parti içerisinde iktidar alınmalı diyen kişilerin yanında başta Lenin olmak üzere iktidar alınması için henüz erken olduğuna dair görüşler vardır. Nitekim ayaklanmaların kanlı bir şekilde bastırılması da Lenin’i haklı çıkarmıştır.

GEÇİCİ HÜKÜMET BİRLİKLERİNİN KALABALIĞA MAKİNELİ TÜFEK İLE ATEŞ AÇMASININ ARDINDAN PETROGRAD’DAKİ BOLŞEVİK PROTESTOCULAR DAĞILIYOR, 4 TEMMUZ 1917.

Ben İşçiyim, Benim İçin Mücadele Eden Sendikamı Canım Pahasına Savunurum...

SAĞCI İŞÇİLER DE EYLEME KATILIRSA...

14 Haziran 1970'de, Merter'de, Lastik İş Sendikası'nda hararetli bir toplantı yapılıyordu. Yukarıdaki sözler, toplantıya katılan işçileri gizlice dinleyen MİT'in mahkemeye sunduğu tapelerde geçiyordu.

MİLİTAN DİSK

1967'de, Türk-İş'ten ayrılan birkaç sendikanın bir araya gelmesiyle kurulan DİSK, o güne kadar Türk-İş'in teslimiyetçi şekilde sonlandırdığı toplu iş sözleşmelerinin aksine, oldukça mücadeleci bir sendikal gelenek yaratıyor, militan bir sendikacılık örneği gösteriyordu. Önce Paşabahçe grevi, ardından da kararlı ve militan onlarca sendikal mücadele sonucunda, Türk-İş'in önerdiklerinin misli ile ücret sözleşmeleri yapmasının da katkısıyla, DİSK tüm işçilerin yüzünü döndüğü bir sendika haline gelmişti. Özellikle sanayi merkezlerinde Türk-İş'in örgütlü olduğu fabrikalarda bizzat işçilerin daveti ile DİSK ana sendika haline geliyordu.

DİSKE KARŞI YASA

Bu gelişmenin patronlar ve onların temsilcileri tarafından görülmemesi imkansızdı. Dönemin sağcı Çalışma Bakanı Seyfi Öztürk, DİSK'in kapatılması için bir hazırlıkları olduğunu Erzurum'da yapılan Türk-İş kongresinde; "yakında DİSK'in çanına ot tıkayacağım" diyerek ifade ediyor, çok geçmeden bir yeni sendika yasası taslağı ile bu ifade doğrulanıyordu.

Yeni sendika yasası, elbette DİSK'i kapatmak için değil, daha güçlü bir sendikacılık hedeflediği savıyla kamuoyuyla paylaşıldı. Mecliste çok cılız birkaç ret oyu haricinde, tulum olarak onaylandı. DİSK bir heyet kurarak, Ankara'da, yasanın aleyhinde siyasi partiler ve Cumhurbaşkanı ile kulis yapmaya gitti. Kelimenin tam anlamıyla, "adam muamelesi dahi görmeden" üstelik bir de Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'dan kallavi bir fırça yiyerek İstanbul'a döndüler.

Yasa, işçilerin Türk-İş'ten istifasını ve yeni sendikaya geçmesini zorlaştırıyor, mevcut DİSK üyesi işçilerin de toplu sözleşme hakkı, tüm iş

kolunun üçte birinde örgütlenme zorunluluğu getirilerek elinden alınıyordu.

İşte yukarıda bahsedilen toplantı, DİSK yöneticilerinin, Ankara'daki görüşmeleri anlatmak için işçileri Merter sendika merkezine çağırması ile yapılmış, toplantının yapıldığı salon MİT tarafından gizlice kayıt altına alınmıştı.

KIVILCIM

Toplantıda, ertesi gün, yani 15 Haziran'da, gidişatın fabrika içinde toplanan işçilere duyurulması gerektiği üzerinde anlaşıldı. Belki ufak bölgesel yürüyüşler de yapılabilirdi.

Ancak sabah olunca fabrikalarda kalması istenen eylem, işçilerin yan fabrikalardaki işçileri aralarına kata kata büyüterek E5 üzerinden yürüyüşüne dönüştü.

15 Haziran'da, Otosan fabrikasında yaklaşık 3 bin işçi ile başlayan direniş, İzmit ile İstanbul arasındaki karayolunun işçi kabileleri ile dolmasıyla devam etti.

Süleyman Demirel'in kardeşine ait Haymak fabrikası, işçiler tarafından işgal edilince, İstanbul'da bulunan 2. Zırhlı Tuğay fabrikayı kuşattı.

15 Haziran'da, Otosan fabrikasında yaklaşık 3 bin işçi ile başlayan direniş, İzmit ile İstanbul arasındaki karayolunun işçi kabileleri ile dolmasıyla devam etti.

TÜRK-İŞ ÜYESİ İŞÇİLERİN KATILIMI, DİSK ÜYESİ İŞÇİLERDEN FAZLA

16 Haziran'da, işçilerin yürüyüş kollarına katılımı neredeyse geometrik olarak artmıştı. Yüz binlerce işçi adeta yolları ve önlerine kurulan asker-polis barikatlarını yıka yıka şehrin merkezilerine doğru akmaya başladı. En dikkat çekici şeylerden birisi, eylemlere katılan Türk-İş işçilerinin sayısının DİSK üyesi işçilerden fazla olmasıydı. Sanayi işçilerinin neredeyse tamamı, İzmit-İstanbul hattındaki fabrikalar, verilere göre tüm Türkiye'deki sanayi işçi sayısının yüzde 35'ini temsil ediyordu. Bu işçilerin neredeyse tamamı eylemlere katılmaktaydı.

DİSK'in mücadeleci bir sendikal hat izlemesi, nispet oranında Türk-İş üyesi işçilerin de ücretleri ve çalışma koşullarında iyileştirmelere neden oluyordu. Bu sınıfçı çizgi, dönemin hükümeti olan sağcı Demirel hükümetine oy vermiş dahi olsa işçi sınıfında bir ruh hali yaratıyor, bu da DİSK yöneticilerini aşacak şekilde bir sınıf içgüdüğü ile işçilerin "gereğini yapmalarına" neden oluyordu. İstanbul'da türlü engellemelere rağmen işçi eylemleri iki gün tüm şehri kapladı. Ancak zırhlı birliklerle karşılanabilen, DİSK yöne-

ticilerinin sıkıyönetim kararı sonrası çağruları ile evlerine dönebilen işçiler, DİSK yasanın fiilen iptal etmişlerdi bile. Yasanın tamamen durdurulması bu eylemlerin sonunda Anayasa Mahkemesi'nin eli mahkûm iptaline kalıyordu.

İŞÇİ SINIFI TARİHİ YOL GÖSTERİYOR.

15-16 Haziran hiç kuşkusuz Türkiye siyasi tarihine yol gösterdi. O dönem başbakan olan Süleyman Demirel'in deyimiyile "rejim değişebilir hale gelmişti". Aynı Demirel birkaç ay sonra 12 Mart ile iktidardan gidecekti.

Yüzbinlerce işçi o iki gün içinde ordunun, iktidarın, hükümetin, meclisin ne anlama geldiğini sonsuz bir açıklıkta gördü. Eyleme katılanlardan 5000 kadar işçi bu eylemlerden sonra fabrikalarda iş bulma şansını kaybetti, öncü işçi kuşağının bu deneyimi diğer işçi kuşaklarına aktarmasının önüne her türden engel konuldu. Hem iktidar hem ordu hem de patronlar görmüştü; eğer sınıf mücadelesi verilirse, sağcı, solcu, dindarı, her renkten işçi bir araya geliyor ve büyük patronların çocukları kaçmak için bile işçi tulumu giymek zorunda kalıyor.

Bugün yaşadığımız tarihin kilitlendiği nokta da budur.

